

Nr 1054

Av herr **Ringaby**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 16, angående anslag till studiebidrag m. m. för budgetåret 1969/70.

(Lika lydande med motion nr 921 i Första kammaren)

Stockholm den 12 mars 1969

Per-Eric Ringaby (m)

Nr 1055

Av herrar **Ahlmark** och **Ullsten**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 21, angående anslag för budgetåret 1969/70 till iberio-amerikanska institutet i Stockholm.

Vid flera tillfällen under senare år har vi från liberalt håll lagt fram förslag för att underlätta studier i och forskning om Latinamerikas problem genom att stärka de nuvarande iberio-amerikanska institutens ställning. I motion II: 594 1966 föreslogs att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skulle hemställa om en utredning av den framtida organisationsformen för information, utbildning och forskning rörande iberio-amerikanska förhållanden. Denna motion avslogs av riksdagen och några åtgärder för att upprusta de iberio-amerikanska instituten företogs inte. Den 16 oktober 1968 ställde herr Ahlmark en interpellation i första kammaren till utbildningsministern, där han framhöll att de iberio-amerikanska instituten borde få ökade ekonomiska resurser och en fristående ställning inom universiteten. I interpellationen krävdes ett Latinamerika-institut och att institutens verksamhet inte — som föreslagits av universitetskanslersämbetet — fick riktas in på språkvetenskapliga problem utan i stället borde tillgodose det växande intresset för den ekonomiska, sociala och politiska utvecklingen i Latinamerika. Denna interpellation besvarades inte.

Den proposition (nr 21) som nu framlagts ser vi som ett senkommet men dock positivt svar på de här refererade framstötarna till förmån för en upprustning av den iberio-amerikanska forskningen i Sverige.

I propositionen föreslås en omorganisation av iberio-amerikanska institutionen vid Handelshögskolan i Stockholm till ett fristående statligt institut för utbildning, information, dokumentation och forskning rörande kultur- och samhällsförhållanden i Latinamerika. En sådan omorganisation fyller ett i högsta grad angeläget behov.

Institutet skall, enligt propositionen, organisera utbildningen av t. ex. biståndspersonal, bedriva allmän informationsverksamhet — bl. a. biblioteks-, publicerings-, föreläsning- och kursverksamhet, fungera som både dokumentations- och forskningscentrum och över huvud taget medverka till ekonomiska och allmänkulturella kontakter med Latinamerika samt stimulera studiet av spanska och portugisiska.

De resurser — särskilt de personella — som propositionen förutsätter verkar emellertid ej att stå i rimlig relation till denna målsättning. Bortsett från föreståndartjänsten föreslås nämligen endast tjänster för en förste biblioteksassistent (A 20) och en biträdestjänst (A 11). Bägge är avsedda för biblioteksverksamheten, dvs. motsvarar institutets verksamhet som dokumentationscentrum och en mindre del av den allmänna informationsverksamheten. Propositionen omnämner vidare ytterligare »biträdeshjälp» vilket torde avse viss skrivhjälp åt föreståndaren.

Följaktligen skulle *all* utbildningsverksamhet, publicering, föreläsning- och kursverksamhet och *all* forskning och forskarhandledning åvila föreståndaren ensam vartill kommer allt administrativt arbete. Propositionen föreslår visserligen att universitetet förvaltar »de medel som ställs till institutets förfogande» men föreslår samtidigt att »serviceverksamheten — — — finansieras genom avgifter». En sådan administrativ detalj måste rimligen åvila institutet snarare än universitetet.

Det vore ett uppenbart slöseri med en kvalificerad kraft att på detta sätt överbelasta föreståndaren med alla dessa skiftande arbetsuppgifter. Han behövs för kvalificerad informationsverksamhet och framför allt för utbildning, forskning, forskarhandledning och forskningsplanering. I den mån som Sverige utvidgar sin biståndsverksamhet i Latinamerika framstår en med SIDA koordinerad målforskning (t. ex. beträffande familjeplaneringens sociala aspekter) som en kanske särskilt betydelsefull arbetsuppgift för det omorganiserade institutet.

Vi föreslår följaktligen att ytterligare en tjänst inrättas vid institutet, en post som *administrativ sekreterare* i A 21 (i likhet med vad fallet är vid t. ex. Nordiska afrikainstitutet i Uppsala). Denna befattningshavare skulle avlasta föreståndaren administrativt arbete såsom personalärenden, sådana kamerala ärenden som ej omhänderhas av universitetet, organisation av kursverksamheten, petitaarbete, rutinmässig informationsverksamhet etc. I föreståndarens frånvaro skulle han vidare — under kortare perioder — leda institutets verksamhet. Posten skulle t. ex. kunna besättas med en ung civilekonom eller pol. mag. som därigenom skulle meritiera sig för vidare på Latinamerika särskilt inriktad verksamhet.

Propositionen föreslår att institutet bör ha universitetskanslersämbetet som central förvaltningsmyndighet. Samtidigt påpekas att institutet bör ges en självständig ställning i förhållande till universitetet och andra högre läroanstalter i Stockholm. På sikt kan det enligt vår mening vara diskutabelt att göra universitetskanslersämbetet till institutets centrala förvaltningsmyndighet om institutet t. ex. ges viktiga uppgifter i nära anslutning till svensk biståndsverksamhet i Latinamerika. Man kunde tänka sig att institutet ställdes direkt under utbildningsdepartementet som fallet är med t. ex. journalisthögskolan i Stockholm. Också andra lösningar kan vara lämpliga. Vi utgår från att de möjligheterna prövas längre fram när institutet i sin nya form påbörjat sitt arbete och fått erfarenheter av verksamheten.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi,

att riksdagen med anledning av proposition nr 21 beslutar inrätta en post som administrativ sekreterare (med de arbetsuppgifter som skisseras i motionen) vid det nya iberio-amerikanska institutet i Stockholm, samt

att riksdagen beslutar att kostnaderna för denna befattning täcks genom att ta i anspråk mer av de fondmedel som enligt propositionen skall bekosta verksamheten de närmaste budgetåren.

Stockholm den 18 mars 1969

Per Ahlmark (fp)

Ola Ullsten (fp)
